

503

ՍԷՍՍԻԶ Վ.Ա.'ԻԶ

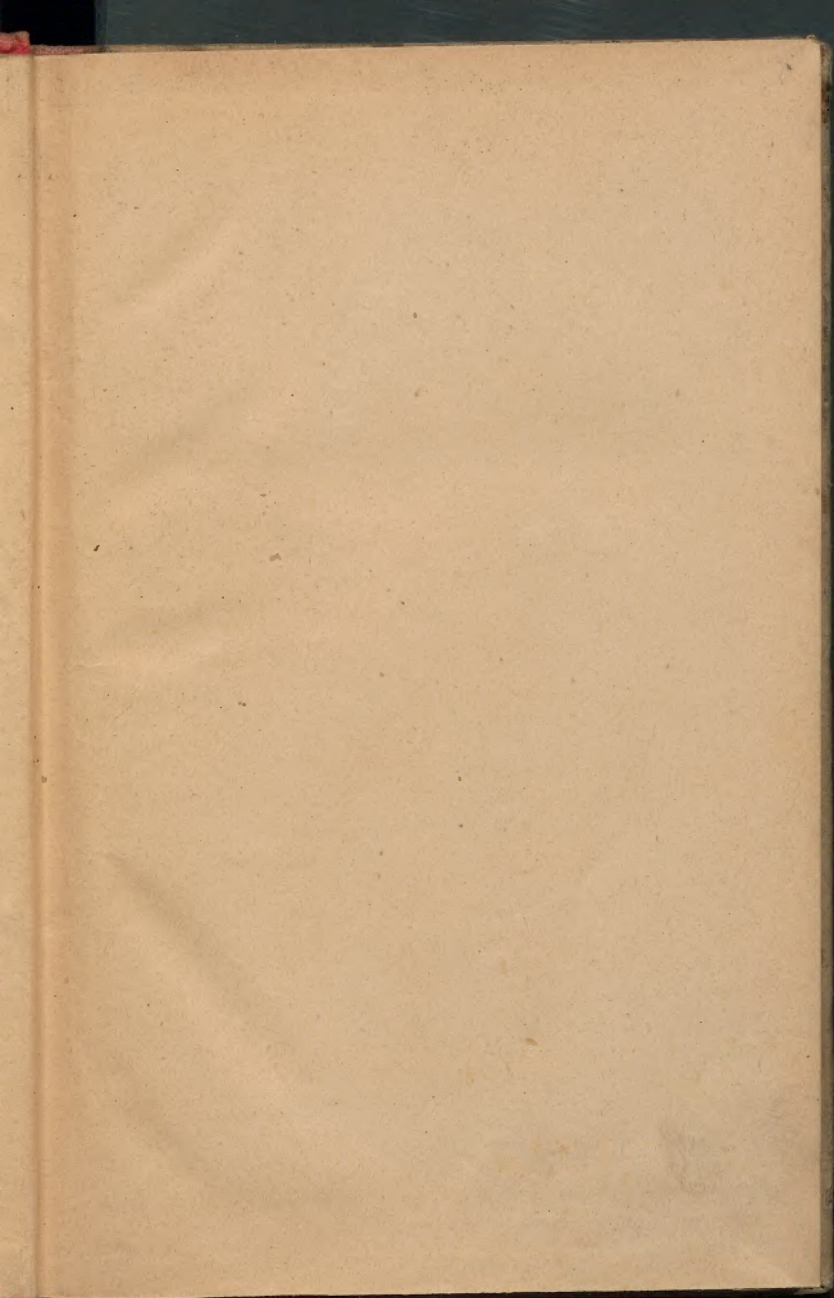
Ե.Ա.'ՆԻ

ԷՎԼԵՐՏԷ ՎԷ ՔԻԼԻՍԷԼԵՐՏԷ

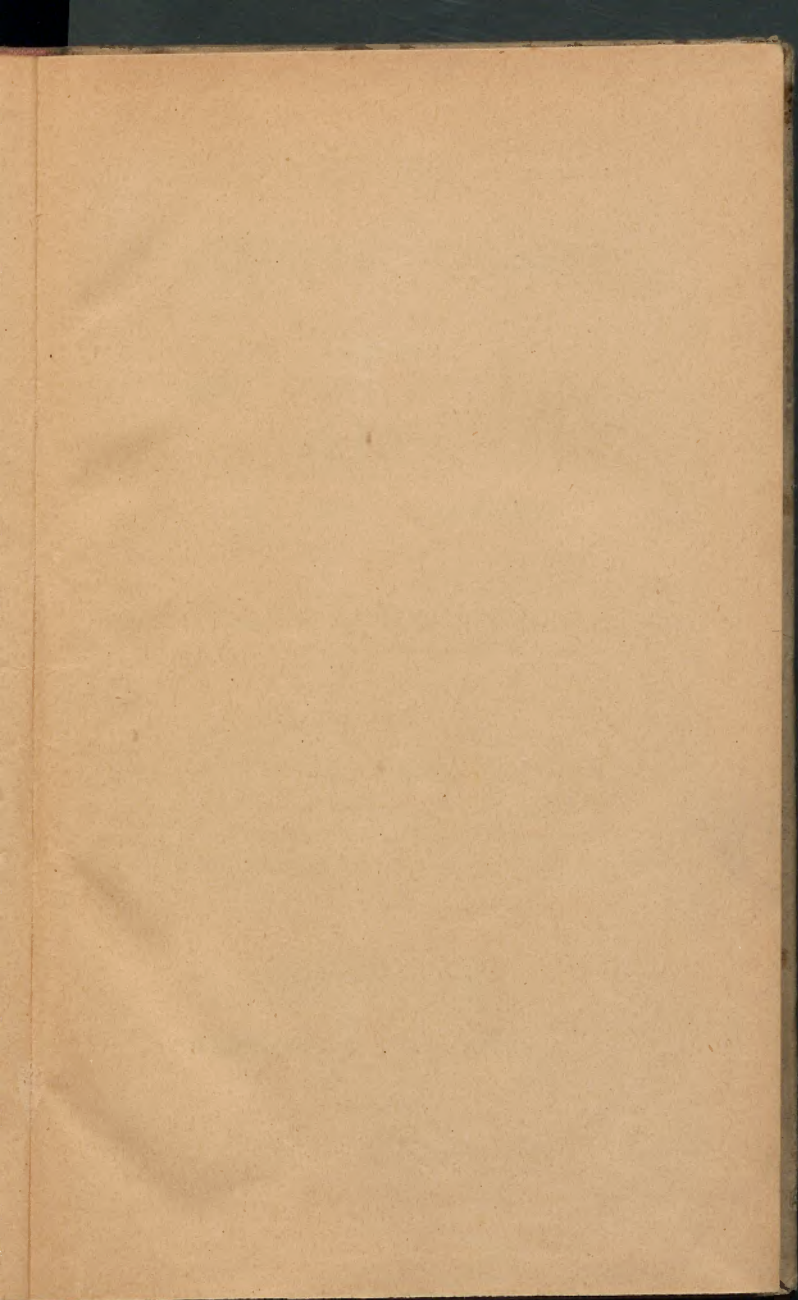
ՕԳՈՒՆԱՃԱԳ

Վ.Ա.'ԶԼ.Ա.Ր

W. 503.

W. S

m. 5

ԷՎԱՍԻՐ Ի ԻԼԱԶԻՅԷՆԻՆ ՇԻՒՔՍԻԻ
ՀԱԼԱ ՆԱՖԸՁ ՏԸՐ

ԷՍԷՐ Ի

ՄՈՒՆԱԼԼԻՄ Ֆ. Գ. ՄՕՆՖՕՐԹ

معارف عمومیہ نظارت جلیلہ سنک ۷ جاذی الاول ۳۰۹ و ۲۶ تشرین
ثانی ۳۰۷ تاریخلی و ۸۰۷ نومرولی رخصتنامه سیله نشر اولمشدر
مصارفی آمریقان مسیور شرکتی طرفندن تسویه اولنه رق طبع اولمشدر

ԻՍԹԱՆՊՕԼՏՍՍ

ՄԱԹՊԱ՝Ա Ի Ա. Յ. ՊՕՅԱՃԵԱՆ

1891

FRANCIS & MARY ANN

1881

1881

FRANCIS & MARY ANN
1881

1881

1881

1881

ԷՎԱՄԻՐ Ի ԻԼԱՀԻՅԵՆԻՆ ՀԻԻՔՄԻԻ

ՀԱԼԱ ՆԱՖԸԶ ՏԸՐ

“Իմտի իման վասըթասըյէ շերի’աթը իպքալ ե-
տե՞ր մի իգ . հա՛շա . անճագ շերի’աթը սապիթ գը-
լարեգ :” Բօմ .3 . 31 :

Գատիմ քիլիսէտէ զուհուր էտէն պէօյիւք
մէս՝էլէլէրտէն պիրի տախի խրիսթիյանլար
շէրի’աթը իճրայա մէճպո՞ւր մը տըրլար . իման
վասըթասըյէ խէլաս պուլանլար շէրի’աթա
իթա’աթ էթմէլի՞ մի տիրլէր խուսուսու իտի :
Խրիսթիյանլըղը եէնի գապուլ էթմիշ պիր
Եէհուտինին էօյրէնմէսի , վէ սապըգ պիլտիք-
լէրինտէն տախի ունութմասը լազըմ՝ կէլէն պիր
չօգ խուսուսլար վար իտի : Մէգքիւր ատէմին
իմանա կէլմէսինտէն էվվէլ ալտըղը թա’լիմի-
նին անճագ պիր ճիհէթի օլուպ՝ գապուլ էթ-
տիյի տինին թա’լիմաթը իսէ՝ “պու շէյլէ-
րի իճրա էտէն ատէմ պունլարլէ եաշայաճագ
տըր” քէլամընտան իպարէթ իտի տէյիւ
պիլիրիզ : Պու մագուլէ պիր ատէմ ֆրիստու-
սա իման կէթիրիպ՝ անըն վասըթասըյէ թէպ-
րիւր օլունմըշ իքէն պիլէ , քէնտինտէ տա՞իմա
կէնճլիյինտէ էօյրէնմիշ օլտըղը թա’լիմլէրէ
տօղրու պիր մէյլի թապի’ի հիսս էտէճէք
իտի :

Սա’աթ փանտօլօնընըն հարէքէթի էսնա-
սընտա պիր թարաֆտա խաթթը շամուտիտէն

մէյլի նէ տէրէճէ իսէ, գարշը թարափտա տա
հէման օ տէրէճէ օլաճաղը, վէ իսլահաթ թէ-
շէպպիւսիւնտէ պուլունանլար քէնտի նօգ-
թա ի մադսուտլարընը տա՝ իմա թէճավուզ էյ-
լէտիքլէրի միսիլլիւ, իմանա կէլմիշ պիր Եհհու-
տինին տախի մէզքիւր մէյլէ մուզավէմէթ
էթմէքտէ հատտը ի՛թիտալը թէճավուզ է-
տէճէյի իհթիմալ իտի: Էսասը քէլամըմը-
ղըն ալընտըղը իշպու Բօմալըլար ըիսալէսի-
նին պիր գըսմը՝ Եհհուտիլէրի մէզքիւր թէհ-
լիքէտէն սագընտըրմագ, վէ շէրի՛աթը իլա-
հիյէյէ քէնտիլէրին նէ կիպի պիր միւնասէ-
պէթի օլտըղընը անկաթմագ մագսէտիլլէ
թահրիր օլունմըշ տըր:

Բէսուլ՝ ատէմլէրին կիւնահքեար օլտըղը-
նը, շէրի՛աթը իլահիյէ՝ ատէմտէն իթա՛աթը
քեամիլլէ թալէպ էթտիյինի, վէ պու սէպէպ-
տէն տէ, շէրի՛աթ վասըթասըյլէ խէլաս միւմ-
քինսիզ օլտըղընը պէյանտան սօկրա, ֆրիս-
տոսը իզհար էտէրէք Ալլահ քէնտի՝ ատա-
լէթինի պէյան իչիւն Յիսուսը՝ գանընա օլան
իման վասըթասըյլէ քէֆարէթ տէյիւ իզհար
էյլէտիյինի զիքր էտէր: Վէ իման վասըթա-
սըյլէ օլան խէլասը պէօյլէճէ հէմ Եհհուտի-
լէրէ, վէ հէմ թա՝ իֆէլէրէ իսպար էթտիք-
տէն սօկրա, ատէմլէր իման վասըթասըյլէ
խէլաս պուլտըզլարը միւնասիպէթլէ քէնտի-
լէրինի շէրի՛աթըն հիւքմիւնտէն վէ անա ի-
թա՛աթ էթմէքտէն ազատ օլմուշ տէյիւ տիւ-
շիւնէճէքլէրինի պիլտիյի էճըտէն անլէրի պու
թէհլիքէտէն սագընտըրմագ իչիւն ‘‘իմտի, ի-

ման վասըթասըյլէ շէրի'աթը իպթալ էտէր մի իզ. հա՛շա," տէյիւ պույուրմըշտըր: Սնլէ-
րէ տէմէք իաթէր քի, շէրի'աթըն հիւքմիւ հալա նաֆըզ տըր: Պու շէրի'աթ՝ շէրի'աթը իլահիյէ օլտըգճա, իպթալ եա ֆէսիս օլու-
նամազ: Շէրի'աթ 'էօմրիւն գա'իտէսի օլուպ' կէօյա խէլաս իթա'աթա մէրպուլթ էտիլմիշ տիր կիպի վիճտան անը իճրայա մէճպուր տըր:
Իէսուլ պա'զը պէթլէրտէ քէնտի հագ-
գընտա սէօյլէր իքէն "շէրի'աթա էօլմիւշ" վէ եախօտ, "շէրի'աթտան ազատ" թա'պի-
րինի իսթի'մալ էտէր: Շէրի'աթ խէլասա վա-
սըթա հալինտէ տիւշիւնիւլտիւյիւնտէ քէն-
տիսի, անա էօլմիւշ, վէ անտէն ազատ տըր: չիւնրի "շէրի'աթ 'ամէլլէրի վասըթասըյլէ հիշ պիր պէշէր թէպրիր օլունմազ:"" վէ լաքին շէրի'աթ 'էօմրէ գա'իտէ հալինտէ տիւշիւ-
նիւլտիւքտէ անըն հիւքմիւ ալթընտա օլտը-
ղընը գապուլ էտէր: Պու թէֆրիգ փէք ա-
չըգ տըր: Խէլաս՝ սալթ Օն թէնպիհլէրէ իթա-
'աթ էթմէքլէ էլտէ էտիլէմէզ իսէ տէ, ատէմ՝ անլէրէ իթա'աթա հէր հալտէ մէճպուր տըր: Պիր խրիսթիյան ֆիլ վագը՝ Գրիստոսա օլան իման վասըթասըյլէ խէլաս պուլուր իսէ տէ, Գրիստոս քէնտիսի իթա'աթը՝ իման վէ մու-
հապպէթէ պիր մէհէկ կիպի կէօսթէրտի: Շէրի'աթտան պիր հարֆըն եա պիր նօղթա-
նըն գա'իլ օլմայաճաղընը քէնտիսի 'ալէնէն պէյան էյլէտիյի էճլտէն շէրի'աթ ասլա իպ-
թալ օլունամազ:

Շէրի'աթը ինսանի՝ անլէրին մուճիտի կիպի

Թէպէտտուիլէ միւսկթէլա օլուպ՝ պիրինին վազ՝
էթտիյինի պիր պաշգասը ըէֆ՝, վէ պիրինին
իպգա էթտիյինի պիր տիկէրի ֆէսխ էտէ
պիլիր : Այլահ թէպէտտուլտէն միւնէզզէհ
օլտըղը կիպի շէրի՛աթ ը իլահիյէ տախի
թէպէտտուլտէն միւնէզզէհ օլուպ՝ թէզայ-
յիւր պիրմէզ վէ սապիթ էսասլար իւզէրինէ
միւ՝էսսէս տիր : “Բապպըն շէրի՛աթը քեամիլ
տիր” “Բապպըն թէնպիհաթը միւսթագիմ
տիր :” Անլէրին պիր հարֆը եա պիր նօգթա-
սը զա՛իլ օլմազ :

Իմտի թահթ ը իտարէսինտէ պուլունտըղը-
մըզ իման թանդիմինտէ թանդիմաթ ը մուսէ-
վիյէ՛ատէթլէրինին, էնվա՛ի թագտիմէլէրտէն
վէ պիր չօգ թաֆսիլաթտան ՚իպարէթ օլան
ուսուլ ու ՚այինլէրին իճրասը պիզէ ֆա՞րզ մը
տըր : Հա՛շա . Սինա տաղընտա ի՛թա օլունան
շէրի՛աթ ը իլահիյէ միւքէմմէլ իտի : Այլահըն՝
անլէրէ, միւսթագպէլտէ իճրա օլունաճագ
պիր քէֆարէթի իմա էտէն զէպիհէլէր վէ
ային ու ՚ատէթլէր թագտիմինի էմր պույուր-
մասը, օլ գուսուրսըզ շէրի՛աթըն խիլաֆընտա
հարէքէթ էթմէլէրինտէն նէշ՝էթ էթմիշ իտի :
Թէմսիլ վէ թէշպիհ հալինտէ օլուպ՝ ային ու
՚ատէթլէրտէն ՚իպարէթ օլան շէրի՛աթ ֆրիս-
տոստա իթմամ օլունտըղը էճլտէն անըն
հիւքմիւ ինսանլար իւզէրինէ արթըզ նաֆըզ
տէյիլ իսէ տէ, ախլագի շէրի՛աթ, եա՛նի
ճիւմլէմիղին էզպէր պիլտիյի, եախօտ պիլ-
մէք կէրէք օլտըղը Օն էմրլէր պէօյլէ տէյիլ
տիր : Անլէր թէշպիհ եա թէմսիլ, եա ըէմզ ու

քինայէտէն տէյիլ, իլլա սալթ, “Էտէսին,” վէ “Էթմէյէսին” կիպի գաթ’ի էմրտէն ՚իւ պարէթ օլուպ՝ Մատիլէր վէ Ֆարսիլէր շէրի’աթը կիպի թէպէտտիւլ պիլմէյէն շէրի’աթը իլլահիյէ տիր:

Խէլասըն շէրի’աթ վասըթասըյլէ օլմատըղը շէրի’աթա իթա’աթսըզ պուլունմադըղը թաստիգ էթմէզ: Պիր միւճրիմին ‘աֆվըշահանէյէ նա’իլ օլմասը անըն պու ճինայէթի թէքրար իրթիքեապ էթմէսինէ հագգ վէրմէզ: “Ինայէթին արթմասը իչիւն կիւնահ տա տէվամ էտէլլիմ մի. հա՛շա. պիզ կիւնահա նիսպէթլէ էօլմիւշ պուլունտըղմըզ հալտէ՝ արթըզ անտէ նա’սըլ եաշայա պիլիր իզ:” Ալլահըն լութֆընա վէ կիւնահլար ‘աֆվընա նա’իլ օլտըզճա, տահա զիյատէ պօրճ ալթընտա պուլունուրըզ: Պիզէ տօղրու իպրազ էտիլէն իլլահի մուհապպէթ շէրի’աթը իլլահիյէյէ իթա’աթ ֆէրիզէմիզի արթըրտըզ տան պաշգա անըն իճրասընտա տախի ‘աղիմ պիր մահզուզիյէթ հիսս էտէրիզ:

Պուրատա շու սու’ալ մէյտանա կէլէ պիլիր քի, Էֆէնտիմիզ Օն էմրլէրտէն պա’գըլարընը թէ՛քիտ էթտիյի սըրատա տիկէրլէրինի զիքը էթմէքսիզին կէշմէսի անլէրին ֆէսիս օլունմըշ իտիյինէ տէլալէթ էթմէզ մի: Պա’զըլար, մէզքիւր էֆքեարա զահիպէն կիրակինին սըգը սըգը հըֆզ էտիլմէսինէ գարշը ի’թիրազ էտէյօրլար: Պու եիւզտէն Օն էմրլէրին տէօրտիւնճիւսիւ գատար տիւշարը թէ՛արրուզ օլան պիր էմր օլմամըշ տըր:

Խալիսիյունըն (փիւրիթանլարըն) Կիրակի-
սինի իսթիհզա էթմէք պաղըլարընա 'ատէթ
օլմուշ օլուպ' անլէրին ուզուն վաղարը , սօ-
ղուգ թա'ամլարը , վէ ճէպրի սիւքիւնէթլէրի
հագգընտա հագարէթլէ սէջլէրլէր :

Պունլարըն գըյասընճա , Սմէրիգայա իւք հիճ-
րէթ էտէնլէր էյի , միւսթագիմ վէ ճէսուր
քիմսէլէր իտիլէր իսէ տէ , միւթէ'ասսըպ վէ
լազըմընտան զիյատէ սօֆու իտիլէր : Սնլէ-
րին թէ'ասսիւպիւնտէն խալի օլարագ անլէր
կիպի ֆազիլէթլու վէ ճէսուր օլմագ գապիլ
տիր տէրլէր : Պունլարըն իտտի'ասընճա Սէպթ
կիւնիւնիւ մուգատտէս թութմագ Եհհուտի-
լիյէ մախսուս օլուպ' Օն էմրլէր տախի ան-
լէրէ վէրիլմիշ իսէ տէ , Քրիստոսըն միւճէտ-
տէտէն թաստիգ էթտիյի էվամիրտէն մա'
տասընը հըֆզէթմէք Խրիսթիյանլարա ֆարզ
տէյիլ տիր :

Ի'թիգատըմըզճա , Խէլապըտարըմըզըն րա-
հաթ կիւնիւ խուսուսընտա վէրտիյի թա'լի-
մաթ , վէ քէնտինին Սէպթի , վէ մու'ախսէ-
րէն շայիրտլէրինին հաֆթանըն իւք կիւնիւ-
նիւ կէօզէթմէլէրի տէօրտիւնճիւ էմրի թաս-
տիգ , վէ կիւն թէպտիլինի տէ իսպաթ էտէրլէր :
Պունլար օլմասա պիլէ Եէտի կիւնտէ պիրինին
'իպատէթ վէ րահաթ կիւնիւ թախսիս օլուն-
մասը 'ատէթի պազի գալըր : Օն էմրլէր պիր
միլլէթին զապթ ու իտարէ էտիլմէսի մագ-
սէտիլէն էսաս վէ միւնասէպէթ կէօզէտիլմէ-
յէրէք թէրթիպ օլունմըշ գավանիյն օլմայըպ'
իլլա 'ալէմ ու ճիհան գատար գատիմ օլան

էսաս իւզէրինէ միւ"էսսէս տիր: Պունլար
 թաշ լէվհալար իւզէրինէ միւնասիպ սուրէթ-
 տէ գայտ ու թանգիմ օլունմըշլար իսէ տէ,
 անլէրին պիտայէթինի Մովսէսին տաղտան
 էնտիյի վազթա համլ էթմէք պէօյիւք խա-
 թա տըր:

Պէնի իսրայէլէ պիրինճի վէ լըինճի էմը-
 լէր թէպլիղ օլունմազտան էվվէլ պիլէ փուլթ-
 լարա 'իպատէթ էթմէք կիւնան իտի: Աբէլ՝
 շէրի'աթ վազ՝ օլունմազտան գաթլ օլուն-
 տու իսէ տէ, «Գաթլ էթմէյէսին» էմրի թա
 էզէլտէն մէվճուտ օլմասըյլէ պու Ֆի'իլ
 կիւնան իտի: Քէզալիք, ինսան ճինսինին
 խիլգաթընտան պաշլայարագ վալիտէյնէ ի-
 թա'աթ ֆարզ, վէ զինա, սըրգաթ, իթալէ ի
 լիսան, եալան վէ թամա՝ մէնֆուր իտի: Այ-
 լահ՝ Սինա տաղընըն կիւրիւլթիւլէրի արասըն-
 տան սէօյլէմէմիշ օլսա պիլէ եինէ անլէր
 պէօյլէ մէնֆուր օլաճագլար իտի:

Մուգատտէս կիւնիւ հըֆզ էթմէք խուսու-
 սընտա տախի քէյֆիյէթ պէօյլէ տիր: Անըն
 միւ"էսսէս պուլունտըղը էսաս միւհքէմ տիր:
 Ատէմլէրէ ֆարզ օլան շէյ՝ փուլթլարա 'իպա-
 տէթտէն իճթինապ էթտիքտէն մա'տա սալթ
 եէհօվայա 'իպատէթ էթմէք տիր: Ատէմլէ-
 րին վազըթ վէ գուվվէթլէրինին պիր գըսմը-
 նըն Ալահա թախսիս օլունմասը հագգ ը ի-
 լահի օլուպ՝ պու հագգ Մովսէսին թէվէլլիւ-
 տինտէն էվվէլ նէ տէրէճէ սահիհ իտի իսէ,
 վէֆաթընտան սօկրա տա էօյլէ տիր: Շէ-
 րի'աթ եէնի օլմայըպ՝ անճագ Մովսէս եէ-

տիցլէ մու'այլէն պիր շէքլ արմըշ օլտըղը օլ պապտէ իսթի'մալ օլունան լիսանտան տախի աշիքեար տըր: “Բահաթ կիւնիւնիւ խաթ-րըկտա թուլթասըն:” Հըֆզ էտիլէճէք կիւն եէնի թա'եին օլունան պիր կիւն օլմայըպ, զաթէն մէվճուտ վէ մա'լիւմ օլուպ խաթըր-տա թուլթուլաճագ պիր կիւն իտի:

Պէնի իսրայէլ՝ շէրի'աթ րէսմէն վէրիլմէզտէն էվվէլ տախի րահաթ կիւնիւնիւ հըֆզ էտէր իտի: Թա'ամլարը մէնն իքէն եէտինճի կիւն-տէ իսթիրահաթ էտէրլէր իտի: “Վէ ալթըն-ճը կիւնտէ հէր պիրի իքի գաթ էքմէք տէվ-շիրտիլէր,” վէ Մովսէս անլէրէ “Սլթըր կիւն տէվշիրէճէքսինիզ, վէ լաքին րահաթ կիւնիւ օլան եէտինճի կիւնտէ պուլունմայաճագ տըր” տէտի. վէ պէօյլէճէ գալմ եէտինճի կիւն-տէ իսթիրահաթ էյլէտի: Պու վագըլթտա շէ-րի'աթ տահա թահրիը օլունմամըշ իտի իսէ տէ, գալպլէրինտէ մէվճուտ իտի: Տէօրտիւնճիւ էմրին վէրիլմէսինին սէպէպի շու տըր. “Չի-րա Եէհօվա ալթըր կիւնտէ սէմայը վէ գէմի-նի... խալգ էտիպ եէտինճի կիւնտէ իս-թիրահաթ էյլէտի: Պու ճիհէթլէ Եէհօվա րահաթ կիւնիւնիւ միւպարէք գըլըպ թագ-տիս էյլէտի:”

Եէտի կիւնիւն պիրինի մուգատտէս հըֆզ էթմէք ֆարզը խիլգաթը 'ալէմտէն պաշայըպ անտէն պէրու կէրէք Եէհուտի վէ կէրէք թա'իֆէտէն օլան հէր ատէմէ պօրճ օլմուշ տըր: Խուրուճ եիրմինճի պապտա զիքը օ-լունան էմրլէր՝ իպլթալը միւմրին օլմայան

գաւլա'իտին ըեսմէն պէյանը օլուպ' ճիւմլէնին անլայա պիլէճէյի սուրէթտէ աչըզ վէ վազըն տըր: Տէօրտիւնճիւ էմր րահաթ կիւնիւնիւն հըֆզընա տա'իր օլուպ' անը Ալլահ պիզզաթ քէնտի սէօզլէրիյլէ իֆաատէ էթմիշ տիր: Անը հիչ պիր ատէմ թասհիհէ գալզըշամազ: Էյէր էնտատըմըզ պու էմրի լիւզումընտան գիյատէ սըզը հըֆզ էթտիլէր իսէ, անլէրին եանլըշը թէհլիքէսիզ թարաֆա տօղրու օլուպ, էլ եէվմ անլէրին սօֆուլըղընը իսթիհզա էտէն զիւրիյէթլէրինին խաթասը իսէ, տահա թէհլիքէյի ճիհէթէ տօղրու տըր:

Տիկէր տօգուզ էմրլէր տախի պէօյլէ անլաշըլմալը տըր: Պունլար խայր ու շէրրի անլամագ իչիւն պիզզաթ Ալլահ թարաֆընտան պէյան օլունան էսասլար օլուպ' ճիւմլէ առէմլէրին վիճտանընա հիւքմ էտէրլէր: “Շէրի'աթը օլմայան թա'իֆէլէր” պիլէ, “քէնտիլէրի քէնտիլէրինէ շէրի'աթ տըրլար.” եա'նի պու աչըզ գաւանիյնէ իթա'աթ էտիպ էթմէմլէրինէ կէօրէ զամիրլէրի քէնտիլէրի եաթա'զիր էտէր, եա մա'զուր թութար:

Խէլաս շէրի'աթ իլէ տէյիլ, իլլա ֆրիստոսա օլան իման վասըթասըյլէ օլտըղը էճլտէն շէրի'աթ իպթալ օլունմըշ տըր տէմէք մա'նասըզ պիր սէօզ տիր: Խայր՝ շէրր, վէ շէրր՝ խայր օլմատըգճա, շէրի'աթ ֆէսիս օլունամազ: Ալլահ Եէհօվա օլմագտան ֆարիզ օլմատըգճա, փութա 'իպատէթ, Ալլահըն իսմիլնէ վէ կիւնիւնէ նագղ ը հիւրմէթ էթմէք, խայր օլամազ: Վալիտէյնէ իթա'աթ վէ հիւր-

մէթ հիշ պիր վազըթ շէրր օլամատըղը կի-
պի՝ դաթլ, սըրգաթ, վէ զինա տախի հիշ
պիր վազըթ խայր օլամազ:

Շէրի՛աթ ք մուսէվիյէյի քիւլիյէն մէֆսուխ
թութանլարտան պիրի պիր քէրրէ Բօլանտ
Հիլ նամ մէշուր պիր վա՛իզ իլէ կէօրիւշ-
տիւյիւ սըրատա, վա՛իզ անա “Օն էմրլէր խրիս-
թիյանլարըն ’էօմրիւնէ դա՛իտէ օլտըղընա ի-
նանը՞ր մը սըն” տէյիւ սու”ալ էթտիյինտէ, մէր-
գում տախի անա “խայր, ֆրիստոսըն էօ-
լիւմիւ անլէրի շէրի՛աթտան ազատ էթմիշ օլ-
տըզճա էլպէթտէ անա ինանմամ” տէյիւ ճէ-
վապ վէրմէսի իւզէրինէ, Բօլանտ Հիլ չանը
չալըպ խըտմէթքեարը չաղըրտը. վէ օ կէլինճէ
անա “Յովհաննէս, պու ատէմէ եօլ կէօս-
թէր կիթսին. վէ նագլի միւմքին էշեալարըն.
պուլունտըղը եէրի կէլինճիյէ տէկին կէօղիւն
անըն իւզէրինտէն այրըլմասըն” տէտի: Մու-
մաիլէյհ իշպու սէրթճէ քէլամ իլէ փէք մու-
հիմմ պիր հագիգաթ պէյան էթմէք իսթէ-
տի: Տէմէք իսթէտի քի Օն էմրլէրին հիւքմ’
ու թէ”սիրինտէն քէնտիլէրինի ազատ սայան
քիմսէլէր իսմէն խրիսթիյան օլալար օլմա-
սալար, կիւվէնիլմէզ, վէ անլէրտէն սագը-
նըլմասը վաճիպ օլան քիմսէլէր տիրլէր:

Պէլքի տէնիլիր քի, նիշլէր Տէօրտիւնճիւ
էմրին հիւքմիւ դալմամըշ տէյիւ ինանըլար
իքէն, Պիրինճի, Իքինճի, Իւչիւնճիւ, Սլթըն-
ճը, վէ տիկէր էմրլէրի հըֆզ էթմէք ֆարզ
իտիյինէ ինանըպ մուճէպինճէ հարէքէթ էթ-
մէքտէ տիրլէր: Պէօյլէլէր հագզընտա խէ-

լապքեարըմըղ, “Հէր քիմ պիւթիւն շէրի’ա-
թը հըֆզ էտիպ՝ պիր շէյտէ խաթա էտէճէք
օլուր իսէ ճիւմլէսինէ սուչու օլմուշ օլուր”
տէմիշ տիր: Պունտան մա’տա, պիրինի պօզ-
մագլէ ճիւմլէսի հազգընտա լազըմ կէլէն
հիւրմէթ վէ սատագաթա տօգանմըշ օլուր:

Քրիստոսըն պէշարէթի շէրի’աթը իպթալ
էթմէտիքտէն մա’տա սապիթ տախի գըլմըշ
տըր: Քրիստոս հիւան ի ըիզասըյլէ քէնտի
քէնտինի շէրի’աթըն ճէզասընա թէսիւմ էթ-
մէսիյլէ անը թաստիգ էթտի: Պիր պէլտէ-
նին էհալիսի իսեան էտիպ նիզամաթը փա-
յիմալ էթմէսի իւզէրինէ, վալի ի վիւյէթ օլ
ճանիպէ օրտու սէվգիյլէ անլէրի ֆէթհ էտէ-
րէք, միւթթէհիմլէրի ասըպ՝ մահպուս էյլէ-
տիյինտէ նիզամաթը թաստիգ էթմիշ օլուր:
Գաթիլ քէնտի ճիւրմիւնտէն տօլայը ի’տամ
օլունտըղընտա, շէրի’աթըն հիւքմիւ եէ-
րինի պուլուր: Պէօյլէ տախի Ալլահ կիւ-
նահըն ճէզասընը վէրմէքլէ քէնտի շէրի’ա-
թընը փայտար էյլէտի: Քէնտի’ ինայէթին-
տէն նաշի կիւնահըն ճէզասընը Ալլահըն Քրիս-
տոս իւզէրինէ գօմասը, վէ Քրիստոսըն տա-
խի պունու քէնտի կիւնահլարը իշիւն տէ-
յիլ, իլլա պաշգալարըն կիւնահը իշիւն չէք-
միշ օլմասը՝ մատտէյի թէպտիլ էթմէզ: Ալ-
լահըն փայիմալ էտիլմիշ շէրի’աթընըն մաթ-
լուպ էյլէտիյի ճէզա վէրիլմէսիյլէ շէրի’ա-
թըն հիւքմիւ գա’իւմ գալտը, Գոզգոթա
պիզէ՝ ’ատալէթ իլէ պէրապէր մէրհամէթի,
վէ շէրի’աթ իլէ պէրապէր մուհապպէթի իխ-

Թար, վէ Ալլահըն քէնտի Օն էմրլէրինէ տող-
րու օլան ըի'այէթինի իզհար էտէր: Խաչ
Անըն կիւնահա գարշը սօն տէրէճէ նէֆրէ-
թինի, վէ հաքիմ հալինտէ իսթիգամէթինի
պէյան էտէր:

Խաչ հուզուրընտա տուրուպ կիւնահլարը-
մըզըն տէլտիյի Զաթա նազար էյլէտիյիմիզ-
տէ, անըն թէվազու', թէնէզզիւլ վէ վէֆա-
թընը տէր խաթըր էյլէտիքտէն պաշգա, պիր
ատըմ տահա իլէրի կիտիպ միւսա'ատէսիզ
պիր սուրէթտէ հիւքմ ու նուֆուզը իպգա
էտիլէն, վէ 'էօմրիւմիւզէ գա'իտէ հալինտէ
իճրասը պիզէ ֆարզ օլան շէրի'աթը տախի
տէր խաթըր էտէլիմ: Պիզիմ չէքէճէյիմիզ
ճէզայը պիր պաշգասընըն եիւքլէնտիյի, վէ
պու վէճհլէ պիզէ խէլաա իչիւն եէնի պիր
թարիգ քիւշատ օլունտըրը սէպէպտէն Ալլա-
հա 'արզը ը թէշէքիւր էթմէմիզ իլէ պէրա-
պէր, Անըն շէրի'աթընա, էլիմիզտէն կէլտի-
յի տէրէճէտէ քէմալը տիգգաթլէ իթա'աթ
իպրազ էտէրէք՝ խէլապքեարա տօղրու մու-
հապպէթիմիզի իսպաթ էտէլիմ:

Քրիստոսա թէվէքքիւլ էտէն պիր ատէմ, շէ-
րի'աթըն տօղրուլըրնա, վէ անը թէճաւուզ
էթտիյի էճլտէն ճէզայա միւսթահազգ օլտըրը-
նա շէհատէթ էտէրէք, շէրի'աթա թադվիյէթ
վէրմիշ օլուր: Ալլահ 'ատիլ օլուպ' միւ'մինին
Յիսուսա իման կէթիրմէսինտէն տօլայը քէն-
տինի թէպրիր էթտիյի իչիւն մէսրուր օլուր:
Միւ'մին քէնտինին միւսթահազգ օլտըրը ճէ-
զայը Քրիստոսըն չէքտիյինի, քէնտի 'իսեանլա-

ըր իշիւն Անըն եարալանտըղընը վէ տարպ ու
 թէ՛ տիպ օլունտըղընը տիւշիւնտիւքճէ , դալ-
 պի տէրունինտէ հզիլիր : Գրիստոսըն մուհապ-
 պէթի անը իճպար էտէր . մուհապպէթին
 անտէ մուհապպէթ թէվլիտ էթմէսիյլէ տա-
 խի շէրի՛աթա թազվիյէթ վէրմիշ օլուր : Գրիս-
 տոսա իման էտէն պիր քիմնէ անըն ըուհընա
 միւթի՛ օլուր . էյէր օ՝ հագիգի իմանա մա-
 լիք օլմուշ իսէ իշթիյազլէ իթա՛աթ էտէր :
 “Մուհապպէթ շէրի՛աթըն թէմամիյէթի տիր :”
 Շէրի՛աթըն թէմամիյէթի , եա՛նի Ալլահա վէ
 ինսանա տօղրու օլան մուհապպէթ անըն ՚հօմ-
 ըրինին պաշ գա՛իտէսի տիր : Պէօյլէ պիր քիմնէ
 հազգընտա՝ “շէրի՛աթըն պօյունտըրըղը ալթըն-
 տա տէյիլ տիր” տէնիլիր իսէ , անըն սըզլէթինի
 հիսս էթմէյօր տէմէք տիր : Անա “Պէնիմ հու-
 ղուրըմտա սէնին զայրի իլահըն օլմասըն” տէնի-
 լէճէք եէրտէ , քէնտիսի , “Եա՛ րապպ , նասի-
 պիմ սէնսին .” “Էօմրիւմ օլտըգճա րապպա
 իլահի օգույաճաղըմ” տէր :

Միւ՛մին եէտի կիւնտէ պիր իսթիրահաթ
 էտիպ Ալլահա ՚իպատէթ էթմէք իշիւն պիր
 էմր պէքլէմէքտէն իսէ . “Եա՛ րապպ իւլ ճիւ-
 նուտ , սէնին մէսքէնլէրին նէ՛ խօշ տըր . ճա-
 նըմ րապպըն հավլուլարընա իշթիյազ էտիպ
 պայըլըր” տէյիւ նիտա էտէր : “Գաթլ էթմէ-
 յէսին . Ձինա էթմէյէսին . Սըրգաթ էթմէյէ-
 սին . Թամա՛ էթմէյէսին” էվամիրինտէն թէշէք-
 քիմի՛ էտէր . հա՛շա անըն տէրունինտէն չըգան
 հասրէթ սէտասը պու տըր . “Շէրի՛աթընը նէ՛
 գատար սէվէրիմ :” Քէնտինէ մէնֆուր օլան

կիւնահրն իմթիհանընդ գուլվեթինին թէհամ
միւլինտէն զիյատէ կէօրտիւյիւնտէ, գուր-
թուրմասը իչիւն Բապպա ֆերեատ էտէր:

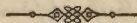
Խելաքեարըմըզ քէնտի թա'լիմի վէ 'իպրէթի
վասըթասըյլէ շէրի'աթա թագվիյէթ վէրտի:
Շէրի'աթա միւթի' օլտու: «Յուլհաննէսէ խի-
թապէն հէր հագգը պէօյլէ եէրինէ կէթիւ-
մէմիզ կէրէք տիր'» տէտիյի թագրիւր պիւ-
թիւն 'էօմրիւնէ տախի գա'իտէ իտի: Շէյթա-
նըն իղվալարը Բապպտան զայրիսինէ 'իպա-
տէթ էթմէք իչիւն Մնը իրզամ էտէմէտի:
Սէպթ կիւնլէրինի սինաղօղտա կէչիւրիւ իտի:
Վալիտէյնինէ միւթի' իտի: Օ մուգատտէս,
սուչսուզ վէ լէքէսիզ օլուպ' կիւնահրեարլար-
տան միւթէֆէրրիզ իտի: Քէնտի 'իպրէթիյլէ
տախի շէրի'աթը թաստիզ էյլէտի: Իմտի Մնա
իմթիսալ էտէն հէր ատէմ' շէրի'աթա տէյիլ
եալընըզ ըէսմէն, իլլա ճանտան իթա'աթ
էթմէք կէրէք տիր:

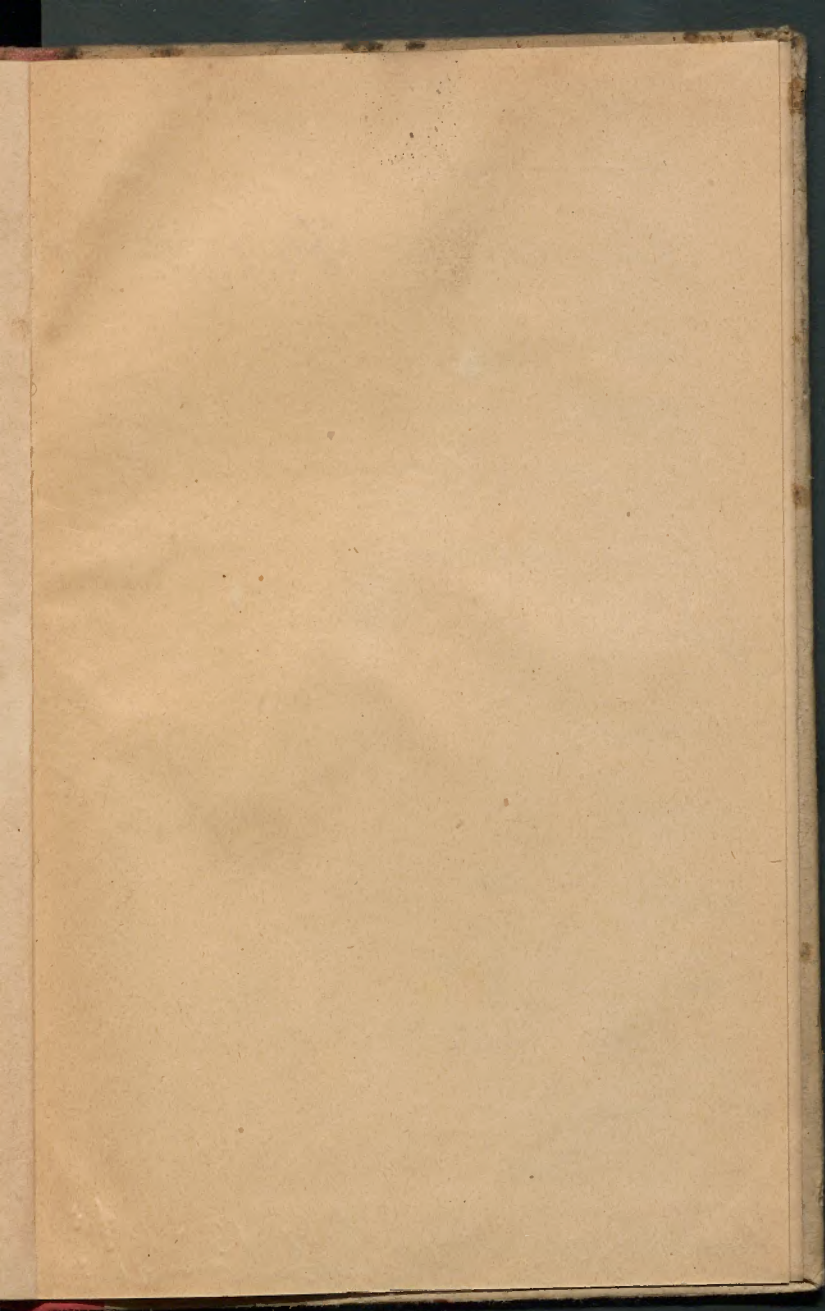
Պու խուսուս' պիզի պաշգա պիր միւթա-
լա'այա տա'վէթ էտէր: Քրիստոս Շէրի'աթըն
ըուհանի մա'նասընը պիւտիրմէքլէ տախի ա-
նը թաստիզ էտէր: Կէրէք իճրասը պիզէ ֆարզ
օլան շէրի'աթը հըֆզ էթմէք, վէ կէրէք խրիս-
թիյանճա պիր 'էօմր կէչիւրմէք իչիւն տօղրու
վէ թամմ պիր թասապվուր թահսիլի պապըն-
տա խուր. 20ինճի, վէ Մատթ. 5 ինճի պապ-
լարը օգուամմըզ իճապ էտէր: «Գաթլ էթ-
մէյէսին:» Էֆէնտիմիզին պու պապտէ օլան
թէֆսիւրինի տիկլէ. «Հէր քիմ գարնտաշը-
նա սէպէպսիզ զազապ էտէրսէ, հիւքմէ միւս-

Թահազգ օլուր :” Հարֆէն օլարագ մէզքիւր
 էմրի ասլա պօզմամըչսընը : Պիր քիմնէ էօլ-
 տիւրմէք տիւշիւնկիւտիւ պիլէ Թիւլէրինիզի
 իւրփէրտիպ ֆիքրինիզի պուլանտըրը : Ֆա-
 գաթ պա՛ղը սէօզ եա հարէքէթ սէպէպին-
 տէն զազապլանտըրընը սա՛թթարը խաթըր-
 նըզա կէթիւրինիզ : Պա՛ղըլարընըզն վուրմագ
 իշիւն գալգմաղա հազրը պուլունտըրը , վէ
 եոււրուղընըզը սըգմագ շիտտէթինտէն նաշի
 Թըրնաղլարընըզն ավուճլարընըզա կէօմիւլ-
 տիւյիւ սըրալարը տէր խաթըր էտինիզ : “Էվ-
 վէթ , զազապլանմաղա հագգըմ վար իտի”
 տէրսին : Գապիլ քի էջլէ օլտուն : Սահիհ տիր
 քի , հագգ իւզրէ զազապ Թահրիք օլունուր
 իսէտէ , շուրասը տախի սահիհ տիր քի , պի-
 զիմ հագգըլը վէ եէրինտէ սայտըղըմըզ զա-
 զապլարըմըզն չօղու Ալլահըն ՚ինտինտէ հագգ-
 սըզ , վէ եակըլը տըր : Ղազապ իլէ պէրապէր
 գալպինիզի տօլտուրմըչ օլան ՚ատաւէթ վէ
 ինթիգամ արղուսու կիպի աճը տույղուլարը
 տախի տէր խաթըր էտինիզ : Պունլարըն ճիւմ-
 լէսի չէրի՛աթըն մաթլուպընըն խիլաֆը տըր :
 Էֆէնտիմիզին Թէֆսիր էթտիյի սա՛իր էմրլէ-
 ըէ գարչը Թէճաւուզաթտա պուլունտըղըմըզը
 խաթըրմըզա կէթիւրէ պիլիւրիզ : Շէրի՛աթ իլա
 նիհայէ Ալլահըն գաւմընա գանուն օլմագ կէ-
 ըէք իտիյինի Էֆէնտիմիզին Թէֆսիրի Թաս-
 տիգ էյլէտի :

Էյէր իմանըմըզ խալիս իսէ , անըն նէթի-
 ճէսի ՚էօմրիւմիւզտէ փէք աչըգ սուրէթտէ
 կէօրիւնմէք կէրէք տիր : Անըն սամղասը՝ ՚էօմ-

րիւմիւզ, ախզ ու ի'թամըզ վէ էյլէնճէլէրիմիզ
 իւզէրինտէ պուլունմալը տըր: Էօլիւ վէ մի-
 զանըմըզ վէ հէմ ալըպ վէրտիյիմիզ էշեա անըն
 հիւքմիւ ալթընսու պուլունմազ կէրէք տիր:
 Իմանըմըզ խալիս իսէ, սէօղիւմիւզ սէօզ օլ-
 մալը, լիսանըմըզ թէմիզ օլուսլ՝ զազապ, զու-
 րուր վէ ֆէնա արզուլարըմըզ զապթ օլուն-
 մազ կէրէք տիր: Իմանըմըզ սախթէ տէյիլ
 իսէ, պիզի մուգատտէս կիւնլէրտէ Պէյթ Ուլ-
 լահա կէօթիւրմէք, փութփէրէսթլիք օլան
 թամա'տան հըֆզ էթմէք, տա'իմա պիզի հէր
 նէվ՝ փութփէրէսթլիքտէն սազընտըրմազ,
 Փազիլիէ մէրհամէթլի, վէ Ալլահա հէմ ին-
 սանա օլան ֆէրա'իզիմիզին իճրասընա սա-
 տըզ պուլունտուրմազ, վէ էլ գըսա պիզի
 շէրի'աթտա միւհքէմ գըլմազ կէրէք տիր:

48 $\frac{1}{2}$

